

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

PŘEHLED SZBP EU

Evropská unie a politika rozšíření

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

Hlavní body agendy SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

Přehled SZBP

1. – 31. červenec 2017

autor: Martin Kuta

Obsah:

*EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA
ROZŠÍŘENÍ* 4

Rada stabilizace a přidružení
(EU-Bosna a Hercegovina),
Summit západního Balkánu __ 4

Rada stabilizace a přidružení
EU-Makedonie _____ 5

*HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP
EU* 7

ESVČ: K vývoji ve Venezuele _ 7

EU-Japonsko – dosažení shody
na principech dohody
hospodářského partnerství __ 8

Rada přidružení EU-Egypt _____ 9

Zasedání FAC: Libye, Severní
Korea _____ 10

Vývoj v Sýrii a Iráku _____ 11

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	EDICE: Přehled SZBP EU
Název: Evropská unie a politika rozšíření; Hlavní body agendy SZBP EU; Dokumenty SZBP EU	Typ edice: online, ISSN 2533-4263
Autoři: Kuta, M.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2
Číslo: Přehled SZBP	První vydání edice: leden 2005
Datum: 1. – 31. červenec 2017	Frekvence vydání edice: měsíčně
Klíčová slova: SZBP; SBOP; Rada přidružení; Rada stabilizace a přidružení; summit; partnerství; dohoda; příměří; Sýrie; mise SBOP	Zaměření: přehledy Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU
	Jazyk: CZ
	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibilita nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
Oddělení komunikace a vzdělávání	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

OBSAH

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ.....	4
Rada stabilizace a přidružení (EU-Bosna a Hercegovina), Summit západního Balkánu _____	4
Rada stabilizace a přidružení EU-Makedonie _____	5
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU.....	7
ESVČ: K vývoji ve Venezuele _____	7
EU-Japonsko – dosažení shody na principech dohody hospodářského partnerství _____	8
Rada přidružení EU-Egypt _____	9
Zasedání FAC: Libye, Severní Korea _____	10
Vývoj v Sýrii a Iráku _____	11

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

Rada stabilizace a přidružení (EU-Bosna a Hercegovina), Summit západního Balkánu

Rada stabilizace a přidružení EU-Bosna a Hercegovina

Dne 10. července proběhlo druhé zasedání Rady přidružení a stabilizace. Rada na úvod zdůraznila jednotu a suverenitu země a také požádala EK, aby připravila zprávu o postupujícím plnění požadavků členství v EU a výhled, kdy by mohla být zahájena přístupová jednání. V návaznosti na přijetí a zavedení koordinačního mechanismu, který umožňuje projednávat záležitosti spojené s EU na všech úrovních,¹ Rada vyzvala politické představitele Bosny a Hercegoviny, aby připravili strategický program pro aproximaci právního řádu země s evropským právem.

Rada dále ocenila přijetí dvou strategických dokumentů: strategie na integrovanou správu hranic a nový právní rámec o migraci a azylových záležitostech. Rovněž ocenila opatření směřující proti radikalizaci a zahraničním bojovníkům. Rada ale vyzvala k urychlenému přijetí opatření a splnění mezinárodních standardů boje proti praní špinavých peněz, financování a boje proti terorismu. Dále vyzvala, aby došlo k přijetí sektorových strategií (energetika, zemědělství) za účelem možnosti čerpání finančních prostředků EU. Stranou nesmí zůstat také infrastrukturní projekty směřující k propojení země s ostatními regiony (viz dále).²

Jednání Rady okomentovala vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová. Vyzvala k pokračujícím reformám, které mají být chápány především jako způsob zlepšování životních podmínek občanů Bosny a Hercegoviny.³ V návaznosti na summit balkánských států (viz dále) a proběhlou Radu přidružení a asociace vyzvala vysoká představitelka Mogheriniová předsedu prezidia Bosny a Hercegoviny Dragana Čoviće k intenzivní práci na vládní reformní agendě, a s ní souvisejícími dalšími opatřeními (včetně podepsání dohody o dopravním společenství).⁴

Summit západobalkánských států

Dne 12. července se v italském Terstu konal summit západobalkánských států, jehož se zúčastnili hlavy vlád, ministři zahraničí, hospodářství, dopravy západobalkánských států a zástupci EU. Summit se konal v souvislosti se snahami EU a jejích členských států podporovat evropské směřování těchto států a regionální spolupráci.

Témata summitu byla následující:

¹ Přehled SZBP EU 8/2016, s. 4. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=102689>.

² Joint statement following the second Stabilisation and Association Council between the European Union and Bosnia and Herzegovina. Consilium.europa.eu [online], 10/07/2017 [cit. 2017-08-15]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/07/10-eu-bih-stabilisation-association/>.

³ Remarks by Federica Mogherini after the 2nd Stabilisation and Association Council between the European Union and Bosnia and Herzegovina. EEAS.europa.eu [online], 10/07/2017 [cit. 2017-08-16]. Dostupné z: <https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/29612/remarks-federica-mogherini-after-2nd-stabilisation-and-association-council-between-european-en>.

⁴ Federica Mogherini meets with Dragan Čović, Chairman of the Presidency of Bosnia and Herzegovina. EEAS.europa.eu [online], 17/07/2017 [cit. 2017-08-16]. Dostupné z: <https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/29994/federica-mogherini-meets-dragan-%C4%8Dovi%C4%87-chairman-presidency-bosnia-and-herzegovina-en>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

- Dohoda o dopravním (infrastrukturním) společenství: Na summitu došlo k podepsání dohody o dopravním společenství, která směřuje k dalšímu propojování zemí mezi sebou a státy EU. V této souvislosti oznámila EK sestavení projektového balíčku ve výši 194 milionů EUR určených pro granty a 500 milionů EUR ve formě investičních pobídek, které jsou určeny pro regionální infrastrukturní projekty.
- Vytvoření regionálního hospodářského prostoru s cílem zvýšit atraktivitu regionu, generovat růst a pracovní místa. EK vyčlenila 7 milionů EUR pro zlepšování investičního prostředí v regionu.
- Propojování osob (mobilita, inkluze, participace mladých), zajištění výměny osob za účelem studia. Opatření pro výměnné pobyty státních úředníků západobalkánských států bylo spuštěno v loňském roce a je považováno za přínosné.⁵

Zástupci rovněž vyzvali představitele Bosny a Hercegoviny, aby se k podepsané dohodě o dopravním společenství připojili. Bosensko-hercegovinská politická reprezentace se sice předběžně k této dohodě přihlásila, na státní úrovni ale nedošlo ke shodě o jejím podpisu. Proti byli zástupci Republiky srbské, jedné z územních entit, kteří argumentovali tím, že dopravní politika spadá do působnosti jednotlivých entit. Na státní úrovni proto nelze přistoupit k podepsání mezvládní dohody o dopravní spolupráci. Tato roztržka mezi představiteli jednotlivých entit v Bosně a Hercegovině byla také důvod, proč oficiální návštěvu země zrušila komisařka EK pro dopravu Violeta Bulc.⁶

Rada stabilizace a přidružení EU-Makedonie

Popis problematiky

Makedonie získala kandidátský status na členství v EU v roce 2005. Sousední členské státy EU (Řecko a Bulharsko) zatím blokovaly zahájení přístupových jednání kvůli názvu země i kvůli výkladu dějin. Makedonsko-řecký spor o oficiální název země se po určité době opět dostal na pořad jednání mezi oběma stranami. O názvu státu jednali ministři zahraničí Makedonie Nikola Dimitrov s řeckým protějškem Nikosem Kotziasem v polovině června letošního roku. Zvláštní zmocněnec OSN pro otázku vyřešení oficiálního názvu země Mathew Nimetz na začátku července uvedl, že spor sice v nejbližších měsících nenalezne řešení, je ale podle něj pozitivní, že se vůbec stal předmětem jednání obou stran.⁷ Tato změna souvisí s ustavením nové makedonské vlády pod vedením sociálně demokratické strany Zorana Zaeva.

S novou vládou pod vedením sociálně demokratické strany souvisela také snaha o představení dokumentu s přesným rozpisem plánovaných reformních kroků, které měly zemi přivést blíže ke členství v EU a NATO. Sepsání dokumentu s plánem reformních kroků oznámil v polovině června vicepremiér pro evropskou integraci Bujar Osmani. Prvotním krokem by mělo být posouzení stávajícího stavu a dosaženého pokroku, které by mělo být následováno sestavením dalšího plánu

⁵ Western Balkans Summit 2017: delivering for the region. Europa.eu [online], 12 July 2017 [cit. 2017-08-16]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-2007_en.htm.

⁶ SPAIC, Igor. Bosnia Slammed for Failure to Sign Transport Treaty. Balkaninsight.com [online], 25 Jul 17 [cit. 2017-08-16]. Dostupné z: <http://www.balkaninsight.com/en/article/bosnia-criticized-for-failure-to-sign-transport-community-treaty-07-25-2017>.

⁷ BARZILSKA, Petya and Dragana IGNJATOVIC. Progress in FYR Macedonia-Greece name dispute likely to strengthen trade relations; Greek investors to remain wary. Janes.com [online], 06 July 2017 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://www.janes.com/article/72095/progress-in-fyr-macedonia-greece-name-dispute-likely-to-strengthen-trade-relations-greek-investors-to-remain-wary>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

činností i s připomínkami EU.⁸ Vláda rovněž usilovala o odvolání nejvyššího státního žalobce Marko Zvrlevskiho z funkce kvůli jeho údajnému podílu na bránění vyšetřování korupčních kauz, do nichž byli zapojeni představitelé napojení na bývalou hlavní vládní stranu VMRO-DPMNE.⁹ Tato vládní snaha se také stala důvodem opozičního bojkotu jednání parlamentu spočívající v obstrukčním chování, které přetrvávalo celý červenec až do poloviny srpna.¹⁰

Jednání v institucích EU – Rada stabilizace a přidružení

Dne 18. července proběhlo 13. zasedání Rady stabilizace a přidružení EU-Makedonie. Rada zdůraznila, že stabilizační a asociační dohoda i nadále upravuje vztah mezi EU a Makedonií. Projednáván byl pokrok v plnění politických a ekonomických kritérií. V oblasti plnění politických kritérií byly stanoveny následující závěry:

- Rada uvítala odhodlání vlády stanovit reformní plán; zároveň vyzvala vládní strany, aby spolupracovaly s opozičními stranami s cílem zajistit zavedení dohodnutých opatření podle dohody z Pržina a dalších bezodkladných priorit. Zdůrazněna byla také nutnost reformy státní správy.
- Nezávislost médií, zajištění nezávislého vyšetřování kauzy s odposlechy a násilnostmi v parlamentu, nezávislost soudnictví, dodržování lidských práv a základních svobod.
- Rada vyzvala k přijetí opatření s dlouhodobým dopadem na posilování důvěry v politický systém, aktivní politiky ke zvýšení celkové voličské důvěry.
- Dále Rada zdůraznila dobré sousedské vztahy.

V oblasti hospodářské situace se Rada věnovala prohlášení vlády o vyšším úsilí čerpat více prostředky z fondů EU. Rada dále zdůraznila nutnost pokračujícího sbližování makedonského právního rámce s právem EU (vnitřní trh, dále energetika, doprava a infrastruktura).¹¹

⁸ JAKOV MARUSIC, Sinisa. Macedonia Vows to Tackle Reforms Ahead of Hahn Visit. Balkaninsight.com [online], 22 Jun 17 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://www.balkaninsight.com/en/article/eu-reforms-to-keep-macedonia-busy-during-summer-06-21-2017>.

⁹ JAKOV MARUSIC, Sinisa. Marko Zvrlevski: Macedonia's 'Puppet' Prosecutor Faces Dismissal. Balkaninsight.com [online], 08 Jun 17 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://www.balkaninsight.com/en/article/marko-zvrlevski-macedonia-s-puppet-prosecutor-faces-dismissal-06-07-2017-1>.

¹⁰ JAKOV MARUSIC, Sinisa. Macedonia Urged to End Parliamentary Paralysis. Balkaninsight.com [online], 15 Aug 17 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://www.balkaninsight.com/en/article/calls-grow-to-unblock-macedonia-s-parliament-08-14-2017>.

¹¹ EU-the former Yugoslav Republic of Macedonia Stabilisation and Association Council, 18/07/2017. Consilium.europa.eu [online], 18/07/2017 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-ministerial-meetings/2017/07/18/>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

ESVČ: K vývoji ve Venezuele

Popis problematiky

Parlamentní volby v prosinci 2015 přinesly výrazné vítězství opozičních politických sil, které vyzývají prezidenta Nicola Madura k rezignaci.¹² Parálýza venezuelské politiky vedla ke zhoršující se ekonomické situaci a pádu značné části společnosti na okraj chudoby. Maduro se i nadále za podpory některých armádních kruhů snaží o opětovné získání kontroly nad všemi politickými institucemi v zemi. Centralizace jeho moci, která by za současné situace musela být doprovázena odstavením kongresu od podílu na moci, je řadou občanů Venezuely chápána jako příklon k autoritářskému režimu.¹³

Prezident Maduro se pokusil situaci vyřešit svoláním voleb do ústavodárného shromáždění na 30. července. V oficiálním zdůvodnění prezident Maduro uvedl jako účel svolání voleb překonání současné politické, hospodářské a společenské krize.¹⁴ Hlasování podle pozorovatelů ale provázely volební podvody a manipulace s výsledky, stejně jako násilné střety mezi příznivci legislativní opozice a vládními jednotkami. Na volební machinace reagovala americká vláda uvalením dalších sankcí na prezidenta Madura.¹⁵

Jednání v institucích

Ke zhoršující se politické a lidskoprávní situaci v zemi vydala ESVČ prohlášení. Podle tohoto prohlášení je nepřijatelné omezovat pravomoc a legitimitu Národního shromáždění. Politické instituce v rámci země by se měly uchýlit k zajištění svých zákonných povinností především ve prospěch občanů. Volby do ústavodárného shromáždění kvůli značně rozdílným názorům na toto shromáždění by mohly přispět k další polarizaci společnosti. Vláda je proto vyzvána, aby konání voleb přehodnotila. Zároveň EU prostřednictvím ESVČ vyzvala venezuelskou vládu, aby ukončila opatření vedoucí k násilnému potírání protestů a otevřela formální kanály pro komunikaci s legislativní opozicí. EU je připravena asistovat a podporovat regionální skupinu přátel, kterou by uznávala vláda i legislativní opozice a která by přispěla k zahájení politického jednání a hledání řešení politické krize v zemi.¹⁶

¹² Přehled SZBP 12/2015, s. 9–10. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=78183>.

¹³ FLANNERY, Nathaniel Parish. Political Risk Analysis: Venezuela's Economic Crisis. Forbes.com [online], Apr 11, 2017 [cit. 2017-08-18]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/nathanielparishflannery/2017/04/11/is-venezuelas-political-crisis-worsening/#3f14de02323d>.

¹⁴ Q & A: The National Constituent Assembly in Venezuela. Venezuelanalysis.com [online], July 24th 2017 [cit. 2017-08-18]. Dostupné z: <https://venezuelanalysis.com/analysis/13260>.

¹⁵ GUPTA, Girish. Exclusive: Venezuelan vote data casts doubt on turnout at Sunday poll. Reuters.com [online], August 2, 2017 [cit. 2017-08-18]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-venezuela-politics-vote-exclusive-idUSKBN1AIOAL>.

¹⁶ Declaration of the High Representative Federica Mogherini on behalf of the EU on the situation in Venezuela ahead of the election for the Constituent Assembly on 30 July 2017. Consilium.europa.eu [online], 26/07/2017 [cit. 2017-08-18]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/07/26-hrvp-declaration-situation-venezuela/>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

ESVČ rovněž vydala prohlášení po vlastním hlasování do ústavodárného shromáždění odsuzující především násilné střety, které hlasování provázely.¹⁷

EU-Japonsko – dosažení shody na principech dohody hospodářského partnerství

Popis problematiky

Obchodní spolupráce mezi EU a Japonskem sahá do 70. let 20. století. Od roku 1991 se pravidelně konají summity a o deset let později došlo k prohloubení spolupráce a vytvoření strategického partnerství. Globální strategie EU pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku (EUGS SZBP) stanovuje jako klíčovou oblast vnější činnosti Unie posilování politického dialogu s asijskými zeměmi, včetně Japonska. V tomto světle je nutné také pohlížet na iniciativy týkající se Japonska. Od roku 2015 totiž obě strany usilují o revizi smluvního základu spolupráce a dosažení dvou nových dohod:

- Dohoda o strategickém partnerství, která by upravovala oblasti politického dialogu a sektorové spolupráce (regionální a globální záležitosti, ochrana klimatu a životního prostředí, rozvojová spolupráce, ochrana proti přírodním katastrofám a následná opatření pro snížení jejich důsledků a bezpečnostní politika).
- Dohoda o zóně volného obchodu (též dohoda o hospodářském partnerství) směřující k podpoře růstu a zaměstnanosti na obou stranách.¹⁸

Celková obchodní bilance na trhu zboží mezi EU a Japonskem v roce 2016 dosáhla hodnoty 124,6 miliard EUR. Japonsko je tak šestým největším obchodním partnerem.¹⁹

Summit EU-Japonsko

Dne 6. července proběhl v Bruselu 24. summit EU-Japonsko. Summit přinesl shodu o stěžejních principech dohody o zóně volného obchodu (dohody o hospodářském partnerství). Dohoda má přinést odstranění překážek, které brání evropským firmám vstoupit na japonský trh. Evropské firmy by měly být schopné bez větších překážek dovážet zemědělské produkty a další produkty. Zároveň dohoda stanovuje standardy pro pracovní sílu, bezpečnost práce, životní prostředí a ochranu spotřebitelů, ochranu veřejných služeb a zajištění udržitelného rozvoje.

Po shodě nad principy dojde k doladění několika detailů a celá dohoda bude v dalším kroku předložena členským státům a Evropskému parlamentu k vyjádření souhlasu.²⁰

Na summitu došlo též k přijetí společného stanoviska EU a Japonska. Stanovisko zdůrazňuje sdílení společných hodnot. Představitelé obou stran zdůraznili, že sjednáním principů budoucí dohody

¹⁷ Statement by the Spokesperson on the Election to a Constituent Assembly in Venezuela. EEAS.europa.eu [online], 31/07/2017 [cit. 2017-08-18]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/30529/statement-spokesperson-election-constituent-assembly-venezuela_en.

¹⁸ EU Japan Political Relations. EEAS.europa.eu [online], 25/01/2017 [cit. 2017-08-14]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/delegations/japan/19223/political-relations_en.

¹⁹ K obchodním statistikám viz European Union, Trade in goods with Japan. Trade.ec.europa.eu [online], 03-05-2017 [cit. 2017-08-14]. Dostupné z: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_113403.pdf.

²⁰ EU and Japan reach agreement in principle on Economic Partnership Agreement. EEAS.europa.eu [online], 06/07/2017 [cit. 2017-08-14]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/29721/eu-and-japan-reach-agreement-principle-economic-partnership-agreement_en.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

o hospodářském partnerství dochází k prohloubení další spolupráce a zdůraznění obecného dvoustranného partnerství.²¹

Rada přidružení EU-Egypt

Popis problematiky

Egypt je zařazen mezi země zapojené do Evropské politiky sousedství (*European Neighbourhood Policy*, ENP). V roce 2004 vstoupila v platnost asociační dohoda mezi EU a Egyptem, která upravovala vztahy mezi oběma stranami i pro případná politická jednání. Ta byla obnovena po událostech v roce 2011 známých jako začátek arabského jara.

V roce 2015 Rada pro zahraniční věci potvrdila, že stabilizace partnerských zemí je stěžejní politickou prioritou ENP. EU a Egypt proto započaly proces definování společných priorit a partnerství. Formou grantů vyčlenila EU finanční prostředky ve výši 1,1 miliardy EUR ze zdrojů Evropských nástrojů sousedství (*European Neighbourhood Instruments*, ENI).

V roce 2015 dosahoval vzájemný obchod hodnoty 27,7 miliard EUR. Téměř 30 % egyptského exportu směřuje do zemí EU.²²

Jednání v institucích EU

Zasedání Rady přidružení proběhlo 25. července v Bruselu za účasti vysoké představitelky Mogheriniové, komisaře pro rozšiřování a politiku sousedství Johannesse Hahna a egyptského ministra zahraničních věcí Sameha Shoukryho. Na jednání byly podpořeny priority vzájemného partnerství na léta 2017–2020.²³ Obě strany se přihlásily k sdíleným závazkům – demokracie, právní stát, dodržování lidských práv. Prioritní oblasti spolupráce jsou:

- Udržitelná ekonomika a sociální rozvoj, stabilita a prosperita v Egyptě;
- Partnerství v zahraniční policie (stabilizace sousedství, krizové řízení a humanitární asistence);
- Posilování stability země (podpora opatření demokratického vládnutí a státu, bezpečnost a opatření proti terorismu, řízení migračních toků).

Součástí priorit partnerství jsou také principy partnerství – podpora osobního rozměru, podpora regionálního navazování kontaktů a jejich propojování, prohlubování politického dialogu v oblastech demokracie a lidských práv. Jakákoli činnost musí zlepšovat postavení mladých lidí, žen a dětí. Zvláštní pozornost je kladena také občanské společnosti, která má neopomenutelný vliv na pozitivní procesy uvnitř státu.

Jednání se dále věnovalo rozvojové spolupráci mezi EU a Egyptem a finančním prostředkům, které EU na tuto spolupráci vyčlenila. Společnou oblastí zájmu je boj proti terorismu a teroristickým hrozbám se zvláštním zřetelem na dodržování lidských práv a předcházení radikalizaci společnosti a vymýcení kořenů radikalismu v ní. Rada nastínila, že EU a Egypt začnou intenzivněji spolupracovat v oblasti řízení migračních toků. Další nově identifikovanou oblastí s potenciálem spolupráce byla označena energetika, včetně společného výzkumu, sdílení zkušeností a regionální spolupráce

²¹ Statement following the 24th EU-Japan Summit, Brussels, 6 July 2017. Consilium.europa.eu [online], 06/07/2017 [cit. 2017-08-14]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/07/06-eu-japan-summit-statement/>.

²² Egypt and the EU. EEAS.europa.eu [online], 11/05/2016 [cit. 2017-08-21]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/delegations/egypt/1156/egypt-and-eu_en.

²³ EU-Egypt Partnership Priorities 2017-2020. Association Between the European Union and Egypt – The Association Council. Consilium.europa.eu [online], 16 June 2017 [cit. 2017-08-21]. Dostupné z: http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/07/pdf/EU-Egypt_pdf/.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

v energetice. S energetikou souvisí také další opatření proti klimatickým změnám. Rada se dále věnovala posilování občanské společnosti prostřednictvím studijních výměnných pobytů mladých lidí (zapojení do projektu ERASMUS+) a spolupráci v oblasti vědy a výzkumu. EU a Egypt rovněž podpořily rozvoj a ochranu lidských práv, posilování občanské společnosti obecně a zájmy v zahraniční politice.²⁴

Zasedání FAC: Libye, Severní Korea

Závěry Rady k Libyi

Středomořská migrační trasa představuje v letošním roce nejnebezpečnější cestu, kterou se do Evropy dostávají běženci bez ohledu na jejich mezinárodně-právní status. OSN vydalo v červnu letošního roku zprávu, podle níž se sama libyjská pobřežní stráž podílí na porušování lidských práv migrujících osob. Z toho důvodu se EU chce výrazně zasadit na zlepšení její činnosti, aby k podobným situacím nedocházelo. Vedle toho se již v červnu EU rozhodla zaměřit svou další činnost na ochranu jižní libyjské hranice, aby se migrující osoby vůbec nedostávaly do země.

O samostatná jednání se rovněž pokoušela Itálie.²⁵ Ta se rovněž postavila za vznik kodexu neziskových organizací, které se zabývají záchranou osob na volném moři.²⁶

Na zasedání Rady 17. července došlo k přijetí závěrů k Libyi. Rada nadále zdůrazňuje nenásilné a politické řešení konfliktu, k čemuž má především přispět činnost vlády národní shody premiéra Fayeza al-Sarraje. EU bude i nadále přispívat ke stabilizaci země prostřednictvím svých dvou misí SBOP: EUBAM Libya a EUNAVFOR Med Operace Sophia. Rada rovněž uvítala jmenování nového zvláštního vyslance OSN pro Libyi Ghassana Salamé.²⁷

Závěry Rady k Severní Koreji

V průběhu července Severní Korea provedla testy svých mezikontinentálních raket. ESVČ k tomu jménem EU vydala stanoviska odmítající pokračování vývoje zbraní jakožto i zbraňových nosičů.²⁸ V závěrech Rady k situaci na Korejském poloostrově se ministři zahraničí shodli na postoji vůči Severní Koreji, který kombinuje omezenou spolupráci a použití sankcí a dalších nástrojů k ovlivnění chování severokorejského režimu. Dále ministři podporují dialog a budování důvěry na poloostrově. EU rovněž zváží zavedení dalších sankcí, které by mohly přispět ke zvýšení

²⁴ Joint statement by Federica Mogherini, High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy and Sameh Shoukry, Minister of Foreign Affairs of Egypt following the 7th session of the EU-Egypt Association Council. Consilium.europa.eu [online], 25/07/2017 [cit. 2017-08-21]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/07/25-eu-egypt-joint-statement/>.

²⁵ NIELSEN, Nikolaj. Leaders at EU summit to reinforce Libyan coast guard. EUobserver.com [online], 22 Jun [cit. 2017-08-22]. Dostupné z: <https://euobserver.com/migration/138302>.

²⁶ K tomu viz blíže ZALAN, Eszter. NGOs divided by Italy's new rescue code. EUobserver.com [online], 1 Aug [cit. 2017-08-22]. Dostupné z: <https://euobserver.com/migration/138656>.

²⁷ Council conclusions on Libya - Council conclusions (17 July 2017). Consilium.europa.eu [online], 17 July 2017 [cit. 2017-08-22]. Dostupné z: http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/fac/2017/07/st11155_en17_pdf/.

²⁸ Statement by the Spokesperson on the launch of a ballistic missile by the Democratic People's Republic of Korea. EEAS.europa.eu [online], 04/07/2017 [cit. 2017-08-23]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/29293/statement-spokesperson-launch-ballistic-missile-democratic-peoples-republic-korea_en.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

mezinárodně-politického tlaku na vedení severokorejského režimu a jeho ochotu pokračovat v konstruktivním a nevojenském řešení současného napětí.²⁹

Vývoj v Sýrii a Iráku

Popis problematiky

Na okraj jednání skupiny 20 nejvyspělejších států G20 se setkali americký prezident Donald Trump a ruský prezident Vladimir Putin a jednali o situaci v Sýrii. Jejich jednání přineslo shodu o vytvoření zóny příměří v určitých regionech země, k čemuž na začátku července i za přispění Jordánska došlo.³⁰ Dle informací byla dohoda rámcově dodržována, ačkoli i k několika porušení příměří došlo. Následně se sešli zástupci režimu s opozicí v Ženevě pod patronací OSN k pokračování mírových rozhovorů.³¹ Další pokračování mírových rozhovorů se očekává v říjnu.³²

Jednání v institucích EU

Vyhlášení příměří v určitých regionech země uvítala v prohlášení vysoká představitelka Mogheriniová.³³ Příměří je jediná možnost ukončení násilného řešení konfliktu, které otevře cestu pro pokračování politického jednání. EU i nadále podporuje mírová jednání pod vedením OSN. Zároveň se účastní humanitární pomoci přímo v postižených oblastech.

Vývoj v Iráku, nová mise SBOP

V sousedním Iráku pokračoval postup armády proti ozbrojencům radikální teroristické organizace Islámský stát.

V souvislosti s postupem irácké armády proti ozbrojencům radikální teroristické organizace Islámský stát vydala ESVČ prohlášení o poskytnutí dalších 30 milionů EUR na humanitární a obnovovací činnosti v Iráku (i v souvislosti s osvobozením Mosulu). Celkově se tak finanční podpora EU Iráku od roku 2015 vyšplhala na 340 milionů EUR.³⁴

Na zasedání Rady dne 17. července došlo k přijetí konceptu krizového řízení pro zřízení civilní mise SBOP v Iráku.³⁵ Mise se zaměří na poskytnutí asistence iráckým úřadům při zavádění opatření

²⁹ Council Conclusions on the Democratic People's Republic of Korea. Consilium.europa.eu [online], 17/07/2017 [cit. 2017-08-22]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/07/17-conclusions-korea/>.

³⁰ US-Russian ceasefire takes effect in southwest Syria. Middleeasteye.net [online], 9 July 2017 [cit. 2017-08-22]. Dostupné z: <http://www.middleeasteye.net/news/us-russian-ceasefire-takes-effect-southwest-syria-1589257373>.

³¹ Syria sides meet again in Geneva but expectations remain low. Middleeasteye.net [online], 10 July 2017 [cit. 2017-08-22]. Dostupné z: <http://www.middleeasteye.net/news/syria-sides-meet-again-geneva-expectations-low-654621052>.

³² Syrian opposition seeks unified front in Riyadh talks. Middleeasteye.net [online], 21 August 2017 [cit. 2017-08-22]. Dostupné z: <http://www.middleeasteye.net/news/syrian-opposition-seeks-unified-front-riyadh-talks-1785834381>.

³³ Statement by the High Representative/Vice-President Federica Mogherini on ceasefire in Syria. EEAS.europa.eu [online], 09/07/2017 [cit. 2017-08-22]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/29556/statement-high-representativevice-president-federica-mogherini-ceasefire-syria_en.

³⁴ EU announces additional €30 million in humanitarian aid for Iraq. Europa.eu [online], 13 July 2017 [cit. 2017-08-22]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1996_en.htm.

³⁵ Iraq: Council agrees on a future CSDP mission to support security sector reform. Consilium.europa.eu [online], 17/07/2017 [cit. 2017-08-23]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/07/17-iraq/>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

civilních aspektů bezpečnostní strategie (budování institucí, stabilizace, mírová opatření a prevence konfliktu, právní stát, opatření proti hrozbám ovlivňujícím národní bezpečnost). Přijetí konceptu je prvním krokem ke zřízení nové mise SBOP. Ta byla zvažována již na základě závěrů Rady k Iráku z června letošního roku.³⁶

³⁶ Iraq: Council adopts conclusions. Consilium.europa.eu [online], 19/06/2017 [cit. 2017-08-23]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/19-conclusions-iraq/>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz